

Лисько Т.Д., к.ю.н.,
Матвієва Д.А., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ВОДІЯМИ ЕЛЕКТРОСАМОКАТІВ

На сьогоднішній день Україна є лідером у Європі за кількістю ДТП та кількістю кримінальних правопорушень, що пов'язані з експлуатацією транспорту. В контексті ст. 286 КК України кримінальна відповідальність застає за ДТП, в результаті якої потерпілому спричинено середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть особи (осіб). Щороку внаслідок недбалості за кермом гинуть тисячі людей, а десятки тисяч людей отримують травми. Наразі правопорушників не стримують великі штрафи або загроза ув'язнення [1, с. 307].

Останнім часом стали відносно поширені випадки порушень Правил дорожнього руху за участю «водіїв» електронних самокатів. Наразі планується внесення змін до законодавства з метою уточнення правил керування електричними самокатами. Однак сьогодні суди по-різному підходять до цієї категорії «водіїв». Деякі вважають, що водій самоката не є водієм, а сам самокат не є транспортним засобом. Інші судді вважають таку особу водієм і застосовують відповідні санкції за участь у вчиненні дорожньо-транспортної пригоди.

У Верховній Раді висунута пропозиція встановити адміністративну відповідальність за порушення правил дорожнього руху особами, які керують електросамокатами. Про це свідчить зареєстрований в парламенті законопроект № 5732 від 05.07.2021 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил дорожнього руху особами, які керують самобалансуючими транспортними засобами обладнаними електродвигунами (електросамокат, сігвей, сегвіл, гіроскутер)».

Насправді, суди давно накладають штрафи на водіїв самокатів. Аварії, які трапляються з власниками самокатів, вже стали предметом судової практики. В єдиному реєстрі судових рішень вже зареєстровано кримінальні справи, пов'язані з аваріями на електросамокатах. У двох випадках суд визнав водіїв самокатів

винними. Обвинувальними вироками встановлені покарання у виді штрафу та позбавлення волі.

Найбільший збиток було завдано потерпілій у справі № 336/7734/20. Так, 02 червня 2020 року близько о 18 год. 10 хв., жінка з дитиною, керуючи електричним самокатом «Xiaomi Mi Electric Scooter M365», який згідно п. 1.10 Правил дорожнього руху України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 1306 від 10.10.2001, є транспортним засобом, здійснювала рух по тротуару, який розташований вздовж проїзної частини. В цей же час, попереду в попутному з нею напрямку, по тротуару рухалась пішохід. Жінка, порушуючи чинні на транспорті правила, що забезпечують рух, проявляючи крайню неухважність до дорожньої обстановки та її змін, грубо порушуючи вимоги п. 11.13 Правил дорожнього руху України, відповідно до якого забороняється рух транспортних засобів по тротуарах, пішохідних доріжках, не передбачаючи можливість настання суспільно небезпечних наслідків своїх дій, хоча повинна була та мала їх передбачити, скоїла наїзд передньою частиною керованого нею електричного самокату на пішохода, в результаті чого остання впала на асфальтобетонне покриття. Згідно висновку судової інженерно-транспортної експертизи за експертною спеціальністю дослідження обставин і механізму ДТП № 9-875 від 19.11.2020, в даній дорожній ситуації дії водійки електросамокату не відповідають вимогам п. 11.13 Правил дорожнього руху України. Порушення вимог п. 11.13 Правил дорожнього руху України з технічної точки зору знаходяться в прямому причинному зв'язку з даною дорожньо-транспортною пригодою. Технічна можливість уникнути даної дорожньо-транспортної пригоди залежала від виконання нею вимог п. 11.13 Правил дорожнього руху України.

В результаті даної дорожньо-транспортної пригоди пішохід отримала тілесні ушкодження, які згідно висновку судово-медичної експертизи належать до тілесних ушкоджень середньої тяжкості, що не є небезпечними для життя, але спричинили тривалий розлад здоров'я строком понад 21 день.

У цій справі суд визнав водійку електросамоката винною у вчиненні кримінального правопорушення, що передбачено ст. 291 КК України, та призначив покарання у виді позбавлення волі на один рік. На підставі ст. 75 КК України обвинувачену звільнено від відбування призначеного покарання з випробуванням і встановлено іспитовий строк тривалістю один рік. При цьому суд зобов'язав обвинувачену відшкодувати витрати на лікування (112 тис. грн),

моральну шкоду у розмірі 23 тис. грн та половини судових витрат [2].

Отже, враховуючи стрімкий розвиток галузі транспорту та прирівнення водіїв електросамокатів до повноцінних учасників дорожнього руху, законодавство потребує вдосконалення, адже постраждалих від ДТП стає все більше, а належної кваліфікації таких кримінальних правопорушень досі нема.

Література

1. Лисько Т.Д., Галатенко К.В., Дяченко О.С. Кримінальні правопорушення проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: окремі концептуальні аспекти. *Сучасне право в епоху соціальних змін*: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, Національний авіаційний університет, 26 лют. 2021 р. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 305-308. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/48707>.

2. Вирок Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 19 квіт. 2021 р. Справа № 336/7734/20. Провадження № 1кп/354/2021. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96352078>

УДК 343.346(043.2)

Лисько Т.Д., к.ю.н.,
Шпак Т.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

БЛАНКЕТНІСТЬ НОРМ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

В сучасному світі посилюється роль транспорту, зростає його значення для суспільства. Відповідно, відносини, які виникають у процесі експлуатації транспорту, потребують особливої охорони. Українське кримінальне право в частині встановлення кримінальної відповідальності за порушення безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту відповідає сучасним вимогам та міжнародним стандартам, проте, на нашу думку, не є достатньо дієвим. Стаття 286 Кримінального кодексу України (далі – КК України) містить склад кримінального правопорушення, що встановлює відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами [3, с. 306].